

[Poul Schlüter.]

kommer til stykket, ligger det jo sådan, at den nuværende kontrolrådspasordning praktisk talt ikke hindrer nogen østfra i at besøge de vesteuropæiske lande. Problemet er et ganske andet. Problemet er at opnå udrejsetilladelse fra de østeuropæiske lande, og det skal vi selvfølgelig bidrage til efterhånden at få ændret, men svært bliver det jo nok.

Spørgsmålet om at søge oprettet et privat dansk handelskammer i Østtyskland bedømmer vi i min gruppe således, at det er der ikke meget praktisk som kan tale for. Jeg har forstået, at motiveringen for denne del i det socialdemokratiske forslag ikke er politisk, men først og fremmest praktisk, og det er netop ud fra en praktisk bedømmelse, vi ser således på det, at det kan dog vist ikke føre til ret meget. Vi har jo en ganske veludviklet handel med Østtyskland; der er intet, som kan vise os, at savnet af et såkaldt privat handelskammer har betydning, at samhandelen er blevet mindre, end den ellers ville være. Hr. J. O. Krag fortolkede den udtalelse i sagen, som er fremkommet fra den forening, som på Danmarks vegne, på den danske handels vegne, varetager samhandelen med DDR. Jeg tror nu nok, hr. J. O. Krag overfortolkede denne erklæring. Det afgørende i den, synes jeg, var dette, at foreningen fastslog, at der ikke var noget praktisk behov for oprettelsen af et privat kammer, og det synes jeg i og for sig godt vi kan tage til efterretning. Jeg tror, det ikke kan være andet end et postulat, at oprettelsen af et privat kammer i sig selv skulle være en drivfjeder i retning af mere udviklet samhandel.

Så vil jeg gerne gøre en bemærkning om det led i forslaget, som angår Portugals kolonipolitik. Forslaget går ind for, at regeringen skal vende sig mod Portugals kolonipolitik, og herom kan vi blive enige. Portugals kolonipolitik er af den nuværende danske regering såvel som af de tidligere ved gentagne lejligheder blevet skarpt fordømt. Det er sket først og fremmest i De Forenede Nationer, og det er jo ikke mærkeligt, at det er i dette forum, vi har givet udtryk for vor politik og har søgt at arbejde hen imod at vanskeliggøre fortsættelsen af Portugals nuværende politik. Det har sin forklaring i, at FN er det rette forum for bearbejdelsen af

kolonispørgsmålene. Man kan naturligvis også i danske indlæg i NATO-rådet komme ind på en omtale af Portugals kolonipolitik, men der er én ting, man må gøre sig klar at man ikke kan: man kan ikke, således som det i forslaget til folketingsbeslutning foreslås, rejse sagen som et selvstændigt punkt på dagsordenen i NATO-rådet eller søge fremkaldt beslutninger eller vedtagelser i NATO-rådet om denne sag. Og det er ikke, fordi vi ikke vil, men fordi vi ikke kan det. Det er jo ikke alene en uskrevet regel, men det er simpelt hen en del af NATO-traktatens indhold, at sådanne sager om et enkelt lands interne forhold ikke kan rejses i NATO. Derfor må det være gennem andre organer, vi forfølger målsætningen og søger at påvirke Portugals kolonipolitik.

Et andet led i forslaget til folketingsbeslutning foreslår, at Danmark skal søge NATO-landes våbenleverancer til Grækenland og Portugal standset, og at vi skulle gøre det ved at rejse denne sag i NATO-rådet. Først må man for klarheds skyld fastslå om dette spørgsmål, at Danmark ganske klart har taget afstand fra sådanne våbenleverancer, som kunne udnyttes i Portugals oversøiske besiddelser, og vi har taget afstand, uanset fra hvem leverancerne foretages. Særlig med hensyn til Grækenland har den danske regering taget afstand fra ethvert skridt, som kunne bidrage til at styrke det nuværende regime. Men nu kommer jeg i og for sig til det afgørende, nemlig at våbenleverancerne jo ikke sker fra eller gennem NATO-organisationen. Vi ved, at der er tale om tosidede arrangementer mellem leverandør- og modtagerlandene, og det er min ganske bestemte opfattelse, at det ikke ligger inden for NATO-traktatens rammer at rejse denne sag som et selvstændigt punkt på NATO-rådets dagsorden. Hr. J. O. Krag har jo sine egne erfaringer om dette problem. Jeg tror, mange mindes den danske protest til NATO-rådet, som skulle behandles umiddelbart efter regimets magtovertagelse i Grækenland. Denne protest blev afvist. Den kunne ikke behandles i NATO-rådet, og det hænger sammen med den procedurepraksis, som er fastslået for dette råds forhandlinger. På samme måde måtte det nødvendigvis gå, hvis problemet om våbenleverancerne blev søgt taget op som selvstændigt punkt på NATO-rådets møder nu.